

Ἰακώβου

Ἰάκωβος, θεοῦ καὶ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ δοῦλος, ταῖς δώδεκα φυλαῖς ταῖς ἐν τῇ **1**

διασπορᾷ,¹ χαίρειν.

Πᾶσαν χαρὰν ἡγήσασθε, ἀδελφοί μου, ὅταν πειρασμοῖς² περιπέσητε³ ποικίλοις,⁴ **2**

γινώσκοντες ὅτι τὸ δοκίμιον⁵ ὑμῶν τῆς πίστεως κατεργάζεται⁶ ὑπομονήν: ἡ δὲ **4**

ὑπομονὴ ἔργον τέλειον⁷ ἐχέτω, ἵνα ᾦτε τέλειοι⁷ καὶ ὁλόκληροι,⁸ ἐν μηδενὶ

λειπόμενοι.⁹

Εἰ δέ τις ὑμῶν λείπεται⁹ σοφίας, αἰτείτω παρὰ τοῦ διδόντος θεοῦ πᾶσιν ἀπλῶς,¹⁰ **5**

καὶ οὐκ ὀνειδίζοντος,¹¹ καὶ δοθήσεται αὐτῷ. Αἰτείτω δὲ ἐν πίστει, μηδὲν **6**

διακρινόμενος:¹² ὁ γὰρ διακρινόμενος¹² ἔοικεν¹³ κλύδωνι θαλάσσης ἀνεμιζομένῳ

¹ διασπορά, ᾱς, ῃ, diaspora, dispersion. ² πειρασμός, οὔ, ὁ, temptation, trial. ³ περιπίπτω, fall in with, strike. ⁴ ποικίλος, varied, manifold. ⁵ δοκίμιον, ου, τό, testing, test. ⁶ κατεργάζομαι, work out, produce. ⁷ τέλειος, complete, perfect. ⁸ ὁλόκληρος, whole, complete. ⁹ λείπω, leave, leave behind. ¹⁰ ἀπλῶς, simply, sincerely. ¹¹ ὀνειδίζω, reproach, revile. ¹² διακρίνω, discriminate, judge. ¹³ ἔοικα, be like, am like. ¹⁴ ἀνεμίζω, am blown with the wind.

καὶ ῥιπιζομένῳ.¹ Μὴ γὰρ οἰέσθω² ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ὅτι λήψεται τι παρὰ τοῦ 7

κυρίου. Ἄνὴρ δίψυχος,³ ἀκατάστατος⁴ ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ. 8

Καυχάσθω δὲ ὁ ἀδελφὸς ὁ ταπεινὸς⁵ ἐν τῷ ὕψει⁶ αὐτοῦ· ὁ δὲ πλούσιος ἐν τῇ 9

ταπεινώσει⁷ αὐτοῦ· ὅτι ὡς ἄνθος⁸ χόρτου⁹ παρελεύσεται. Ἀνέτειλεν¹⁰ γὰρ ὁ 11

ἥλιος σὺν τῷ καύσωνι,¹¹ καὶ ἐξήρανεν¹² τὸν χόρτον,⁹ καὶ τὸ ἄνθος⁸ αὐτοῦ

ἐξέπεσεν,¹³ καὶ ἡ εὐπρέπεια¹⁴ τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἀπώλετο· οὕτως καὶ ὁ

πλούσιος ἐν ταῖς πορείαις¹⁵ αὐτοῦ μαρανθήσεται.¹⁶

Μακάριος ἄνὴρ ὃς ὑπομένει¹⁷ πειρασμόν·¹⁸ ὅτι δόκιμος¹⁹ γενόμενος λήψεται τὸν 12

στέφανον τῆς ζωῆς, ὃν ἐπηγγείλατο²⁰ ὁ κύριος τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν. Μηδεὶς 13

πειραζόμενος λεγέτω ὅτι Ἀπὸ θεοῦ πειράζομαι· ὁ γὰρ θεὸς ἀπειράστός²¹ ἐστιν

κακῶν, πειράζει δὲ αὐτὸς οὐδένα· ἕκαστος δὲ πειράζεται, ὑπὸ τῆς ἰδίας 14

¹ ῥιπίζω, toss to and fro. ² οἶμαι, think, suppose. ³ δίψυχος, double-minded, hesitating. ⁴ ἀκατάστατος, unstable, restless. ⁵ ταπεινός, humble, downcast. ⁶ ὕψος, οὐς, τό, height, heaven. ⁷ ταπείνωσις, εὖως, ἡ, humiliation, humble state. ⁸ ἄνθος, οὐς, τό, flower, bloom. ⁹ χόρτος, οὐ, ὁ, grass, hay. ¹⁰ ἀνατέλλω, cause to rise, make to rise. ¹¹ καύσων, ὠνος, ὁ, burning heat, scorching heat. ¹² ξηραίνω, dry up, parch. ¹³ ἐκπίπτω, fall away, fall out. ¹⁴ εὐπρέπεια, ας, ἡ, beauty, loveliness. ¹⁵ πορεία, ας, ἡ, journey, way. ¹⁶ μαραίνω, die, wither. ¹⁷ ὑπομένω, tarry, endure. ¹⁸ πειρασμός, οὐ, ὁ, temptation, trial. ¹⁹ δόκιμος, tested, approved. ²⁰ ἐπαγγέλλομαι, promise, profess. ²¹ ἀπειράστος, unable to be tempted, untried.

ἐπιθυμίας ἐξελκόμενος¹ καὶ δελεαζόμενος.² Εἴτα³ ἡ ἐπιθυμία συλλαβοῦσα⁴ 15
 τίκτει⁵ ἁμαρτίαν· ἡ δὲ ἁμαρτία ἀποτελεσθεῖσα⁶ ἀποκύει⁷ θάνατον. Μὴ 16
 πλανᾷσθε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί. Πᾶσα δόσις⁸ ἀγαθὴ καὶ πᾶν δώρημα⁹ 17
 τέλειον¹⁰ ἄνωθέν¹¹ ἐστίν, καταβαῖνον ἀπὸ τοῦ πατρὸς τῶν φώτων, παρ' ᾧ οὐκ
 ἔστι¹² παραλλαγὴ,¹³ ἢ τροπῆς¹⁴ ἀποσκίασμα.¹⁵ Βουληθεὶς ἀπεκύησεν⁷ ἡμᾶς λόγῳ 18
 ἀληθείας, εἰς τὸ εἶναι ἡμᾶς ἀπαρχήν¹⁶ τινὰ τῶν αὐτοῦ κτισμάτων.¹⁷

Ὡστε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί, ἔστω πᾶς ἄνθρωπος ταχύς¹⁸ εἰς τὸ ἀκοῦσαι, 19
 βραδὺς¹⁹ εἰς τὸ λαλῆσαι, βραδὺς¹⁹ εἰς ὀργήν· ὀργὴ γὰρ ἄνδρὸς δικαιοσύνην θεοῦ 20
 οὐ κατεργάζεται.²⁰ Διὸ ἀποθέμενοι²¹ πᾶσαν ῥυπαρίαν²² καὶ περισσεῖαν²³ κακίας,²⁴ 21
 ἐν πραΰτητι²⁵ δέξασθε τὸν ἔμφυτον²⁶ λόγον, τὸν δυνάμενον σῶσαι τὰς ψυχὰς
 ὑμῶν. Γίνεσθε δὲ ποιηταί²⁷ λόγου, καὶ μὴ μόνον ἀκροαταί,²⁸ παραλογιζόμενοι²⁹ 22

¹ ἐξέλκω, drag away, entice. ² δελεάζω, lure, entice. ³ εἴτα, then, thereafter. ⁴ συλλαμβάνω, take, conceive. ⁵ τίκτω, give birth to, bear. ⁶ ἀποτελέω, bring to completion, finish. ⁷ ἀποκυνέω, give birth to, bring forth. ⁸ δόσις, εὖ, gift, giving. ⁹ δώρημα, τὸς, τό, gift, present. ¹⁰ τέλειος, complete, perfect. ¹¹ ἄνωθεν, from above, again. ¹² ἐν, there is in, is present. ¹³ παραλλαγὴ, ἥς, ἡ, change, variation. ¹⁴ τροπή, ἥς, ἡ, turning, change. ¹⁵ ἀποσκίασμα, τὸς, τό, shadow, faint image or copy. ¹⁶ ἀπαρχή, ἥς, ἡ, first fruit. ¹⁷ κτίσμα, ὅς, τό, creature, created thing. ¹⁸ ταχύς, quickly, quick. ¹⁹ βραδύς, slow. ²⁰ κατεργάζομαι, work out, produce. ²¹ ἀποτίθμι, put off, lay aside. ²² ῥυπαρία, ας, ἡ, filthiness, vulgarity. ²³ περισσεῖα, ας, ἡ, superfluity, surplus. ²⁴ κακία, ας, ἡ, malice, evil. ²⁵ πραΰτης, mildness, gentleness. ²⁶ ἔμφυτος, implanted, inborn. ²⁷ ποιητής, οὗ, ὁ, maker, doer. ²⁸ ἀκροατής, οὗ, ὁ, hearer, hearer of. ²⁹ παραλογίζομαι, deceive, mislead.

ἐαυτούς. Ὅτι εἴ τις ἀκροατῆς¹ λόγου ἐστὶν καὶ οὐ ποιητής,² οὗτος ὅμοιος³ ἀνδρὶ⁴ 23
 κατανοοῦντι⁴ τὸ πρόσωπον τῆς γενέσεως⁵ αὐτοῦ ἐν ἐσόπτρῳ· κατενόησεν⁶ γὰρ 24
 ἐαυτὸν καὶ ἀπελήλυθεν, καὶ εὐθέως ἐπελάθετο⁷ ὅποιος⁸ ἦν. Ὁ δὲ παρακύψας⁹ 25
 εἰς νόμον τέλειον¹⁰ τὸν τῆς ἐλευθερίας¹¹ καὶ παραμείνας,¹² οὗτος οὐκ ἀκροατῆς¹
 ἐπιλησμονῆς¹³ γενόμενος ἀλλὰ ποιητής² ἔργου, οὗτος μακάριος ἐν τῇ ποιήσει¹⁴
 αὐτοῦ ἔσται. Εἴ τις δοκεῖ θρησκός¹⁵ εἶναι ἐν ὑμῖν, μὴ χαλιναγωγῶν¹⁶ γλῶσσαν 26
 αὐτοῦ, ἀλλὰ ἀπατῶν¹⁷ καρδίαν αὐτοῦ, τούτου μάταιος¹⁸ ἡ θρησκεία.¹⁹ 27
 Θρησκεία¹⁹ καθαρὰ καὶ ἀμίαντος²⁰ παρὰ θεῷ καὶ πατρὶ αὕτη ἐστίν,
 ἐπισκέπτεσθαι²¹ ὀρφανοὺς²² καὶ χήρας ἐν τῇ θλίψει αὐτῶν, ἄσπιλον²³ ἐαυτὸν
 τηρεῖν ἀπὸ τοῦ κόσμου.

¹ ἀκροατής, οὐ, ὁ, hearer, hearer of. ² ποιητής, οὐ, ὁ, maker, doer. ³ ὅμοιος, be like, am like. ⁴ κατανοέω, observe, understand. ⁵ γένεσις, εως, ἡ, origin, birth. ⁶ ἐσόπτρον, ου, τό, mirror. ⁷ ἐπιλανθάνομαι, forget, neglect. ⁸ ὅποιος, what sort of, what kind of. ⁹ παρακύπτω, stoop to look, look. ¹⁰ τέλειος, complete, perfect. ¹¹ ἐλευθερία, ας, ἡ, liberty, freedom. ¹² παραμένω, remain beside, continue. ¹³ ἐπιλησμονή, ἡς, ἡ, forgetfulness. ¹⁴ ποίησις, εως, ἡ, making, doing. ¹⁵ θρησκός, religious. ¹⁶ χαλιναγωγέω, bridle, hold in check. ¹⁷ ἀπατάω, deceive, lead into error. ¹⁸ μάταιος, vain, useless. ¹⁹ θρησκεία, ας, ἡ, religion, worship. ²⁰ ἀμίαντος, undefiled, untainted. ²¹ ἐπισκέπτομαι, visit, have a care for. ²² ὀρφανός, orphan, bereaved. ²³ ἄσπιλος, spotless, unstained.

Ἀδελφοί μου, μὴ ἐν προσωποληψίαις¹ ἔχετε τὴν πίστιν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ **2**
χριστοῦ τῆς δόξης. Ἐὰν γὰρ εἰσέλθῃ εἰς τὴν συναγωγὴν ὑμῶν ἀνὴρ **2**
χρυσοδακτύλιος² ἐν ἐσθῇτι³ λαμπρᾷ,⁴ εἰσέλθῃ δὲ καὶ πτωχὸς ἐν ῥυπαρᾷ⁵ ἐσθῇτι,
καὶ ἐπιβλέψῃτε⁶ ἐπὶ τὸν φοροῦντα⁷ τὴν ἐσθῆτα³ τὴν λαμπράν,⁴ καὶ εἴπητε **3**
αὐτῷ, Σὺ κάθου ὧδε καλῶς, καὶ τῷ πτωχῷ εἴπητε, Σὺ στήθι ἐκεῖ, ἢ κάθου ὧδε
ὑπὸ τὸ ὑποπόδιόν⁸ μου: καὶ οὐ διεκρίθητε⁹ ἐν ἑαυτοῖς, καὶ ἐγένεσθε κριταὶ¹⁰ **4**
διαλογισμῶν¹¹ πονηρῶν; Ἀκούσατε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί. Οὐχ ὁ θεὸς **5**
ἐξελέξατο¹² τοὺς πτωχοὺς τοῦ κόσμου πλουσίους ἐν πίστει, καὶ κληρονόμους¹³
τῆς βασιλείας ἧς ἐπηγγείλατο¹⁴ τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν; Ὑμεῖς δὲ ἡτιμάσατε¹⁵ **6**
τὸν πτωχόν. Οὐχ οἱ πλούσιοι καταδυναστεύουσιν¹⁶ ὑμῶν, καὶ αὐτοὶ ἔλκουσιν¹⁷
ὑμᾶς εἰς κριτήρια;¹⁸ Οὐκ αὐτοὶ βλασφημοῦσιν τὸ καλὸν ὄνομα τὸ ἐπικληθὲν **7**
ἐφ' ὑμᾶς; Εἰ μέντοι¹⁹ νόμον τελεῖτε βασιλικόν,²⁰ κατὰ τὴν γραφὴν, Ἀγαπήσεις **8**

¹ προσωποληψία, ας, ἡ, partiality, favoritism. ² χρυσοδακτύλιος, with a gold ring. ³ ἐσθῆς, ἡτος, ἡ, clothing. ⁴ λαμπρός, bright, shining. ⁵ ῥυπαρός, filthy, soiled. ⁶ ἐπιβλέπω, look on (with favor), have regard for. ⁷ φορέω, wear, bear. ⁸ ὑποπόδιον, ου, τό, footstool. ⁹ διακρίνω, discriminate, judge. ¹⁰ κριτής, ου, ὁ, judge. ¹¹ διαλογισμός, ου, ὁ, reasoning, questioning. ¹² ἐκλέγομαι, choose, elect. ¹³ κληρονόμος, ου, ὁ, heir, inheritor. ¹⁴ ἐπαγγέλλομαι, promise, profess. ¹⁵ ἠτιμάζω, dishonor, disgrace. ¹⁶ καταδυναστεύω, oppress, overpower. ¹⁷ ἐλκύω, drag, draw. ¹⁸ κριτήριον, ου, τό, law court, tribunal. ¹⁹ μέντοι, yet, however. ²⁰ βασιλικός, royal, connected with a king.

τὸν πλησίον¹ σου ὡς σεαυτόν, καλῶς ποιεῖτε· εἰ δὲ προσωποληπτεῖτε,² 9
 ἁμαρτίαν ἐργάζεσθε, ἐλεγχόμενοι³ ὑπὸ τοῦ νόμου ὡς παραβάται.⁴ Ὅστις γὰρ 10
 ὅλον τὸν νόμον τηρήσει, πταίσει⁵ δὲ ἐν ἐνί, γέγονεν πάντων ἔνοχος.⁶ Ὁ γὰρ 11
 εἰπὼν, Μὴ μοιχεύσεις,⁷ εἶπεν καί, Μὴ φονεύσεις·⁸ εἰ δὲ οὐ μοιχεύσεις,⁷
 φονεύσεις⁸ δέ, γέγονας παραβάτης⁴ νόμου. Οὕτως λαλεῖτε καὶ οὕτως ποιεῖτε, 12
 ὡς διὰ νόμου ἐλευθερίας⁹ μέλλοντες κρίνεσθαι. Ἡ γὰρ κρίσις ἀνέλεος¹⁰ τῷ μὴ 13
 ποιήσαντι ἔλεος· κατακαυχᾶται¹¹ ἔλεον κρίσεως.

Τί τὸ ὄφελος,¹² ἀδελφοί μου, ἐὰν πίστιν λέγῃ τις ἔχειν, ἔργα δὲ μὴ ἔχῃ; Μὴ 14
 δύναται ἡ πίστις σῶσαι αὐτόν; Ἐὰν δὲ ἀδελφὸς ἢ ἀδελφὴ γυμνοὶ¹³ ὑπάρχωσιν 15
 καὶ λειπόμενοι¹⁴ ὥσιν τῆς ἐφημέρου¹⁵ τροφῆς,¹⁶ εἶπη δέ τις αὐτοῖς ἐξ ὑμῶν, 16
 Ὑπάγετε ἐν εἰρήνῃ, θερμαίνεσθε¹⁷ καὶ χορτάζεσθε,¹⁸ μὴ δῶτε δὲ αὐτοῖς τὰ
 ἐπιτήδεια¹⁹ τοῦ σώματος, τί τὸ ὄφελος;¹² Οὕτως καὶ ἡ πίστις, ἐὰν μὴ ἔργα ἔχῃ, 17

¹ πλησίον, near, neighbor (as a noun). ² προσωποληπτέω, show partiality. ³ ἐλέγχω, convict, reprove. ⁴ παραβάτης, οὐ, ὁ, transgressor. ⁵ πταίω, cause to stumble, stumble. ⁶ ἔνοχος, involved in, liable. ⁷ μοιχεύω, commit adultery. ⁸ φονεύω, kill, murder. ⁹ ἐλευθερία, ας, ἡ, liberty, freedom. ¹⁰ ἀνέλεος, merciless, without mercy. ¹¹ κατακαυχάομαι, exult over, triumph over. ¹² ὄφελος, οὐς, τό, use, benefit. ¹³ γυμνός, naked, wearing only under-garments. ¹⁴ λείπω, leave, leave behind. ¹⁵ ἐφήμερος, daily, for the day. ¹⁶ τροφή, ἧς, ἡ, food, nourishment. ¹⁷ θερμαίνω, warm. ¹⁸ χορτάζω, eat until full, be filled. ¹⁹ ἐπιτήδειος, necessary.

νεκρά ἐστὶν καθ' ἑαυτήν. Ἀλλ' ἐρεῖ τις, Σὺ πίστιν ἔχεις, καὶ γὰρ ἔργα ἔχω· δείξόν 18
μοι τὴν πίστιν σου ἐκ τῶν ἔργων σου, καὶ γὰρ δείξω σοι ἐκ τῶν ἔργων μου τὴν
πίστιν μου. Σὺ πιστεύεις ὅτι ὁ θεὸς εἷς ἐστίν· καλῶς ποιεῖς· καὶ τὰ δαιμόνια 19
πιστεύουσιν, καὶ φρίσσουσιν.¹ Θέλεις δὲ γνῶναι, ὦ² ἄνθρωπε κενέ,³ ὅτι ἡ πίστις 20
χωρὶς τῶν ἔργων νεκρά ἐστίν; Ἀβραὰμ ὁ πατὴρ ἡμῶν οὐκ ἐξ ἔργων ἐδικαιώθη, 21
ἀνενέγκας⁴ Ἰσαὰκ τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον;⁵ Βλέπεις ὅτι ἡ πίστις 22
συνήργει⁶ τοῖς ἔργοις αὐτοῦ, καὶ ἐκ τῶν ἔργων ἡ πίστις ἐτελειώθη;⁷ Καὶ 23
ἐπληρώθη ἡ γραφὴ ἣ λέγουσα, Ἐπίστευσεν δὲ Ἀβραὰμ τῷ θεῷ, καὶ ἐλογίσθη
αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην, καὶ φίλος θεοῦ ἐκλήθη. Ὁρᾶτε τοίνυν⁸ ὅτι ἐξ ἔργων 24
δικαιοῦται ἄνθρωπος, καὶ οὐκ ἐκ πίστεως μόνον. Ὁμοίως δὲ καὶ Ῥαὰβ ἡ πόρνη 25
οὐκ ἐξ ἔργων ἐδικαιώθη, ὑποδεξαμένη¹⁰ τοὺς ἀγγέλους, καὶ ἑτέρα ὁδῷ
ἐκβαλοῦσα; Ὡς περ γὰρ τὸ σῶμα χωρὶς πνεύματος νεκρόν ἐστιν, οὕτως καὶ ἡ 26
πίστις χωρὶς τῶν ἔργων νεκρά ἐστίν.

¹ φρίσσω, shudder. ² ὦ, Oh! omega. ³ κενός, empty, vain. ⁴ ἀναφέρω, bring up, offer. ⁵ θυσιαστήριον, οὐ, τό, altar. ⁶ συνεργέω, work together. ⁷ τελειόω, fill, fulfill. ⁸ τοίνυν, accordingly, therefore. ⁹ πόρνη, ης, ἡ, prostitute. ¹⁰ ὑποδέχομαι, welcome, receive.

Μὴ πολλοὶ διδάσκαλοι γίνεσθε, ἀδελφοί μου, εἰδότες ὅτι μείζον κρίμα ληψόμεθα. **3**

Πολλὰ γὰρ πταίομεν¹ ἅπαντες. Εἴ τις ἐν λόγῳ οὐ πταίει,¹ οὗτος τέλειος² ἀνὴρ, **2**

δυνατὸς χαλιναγωγῆσαι³ καὶ ὅλον τὸ σῶμα. Ἴδε, τῶν ἵππων⁴ τοὺς χαλινούς⁵ εἰς **3**

τὰ στόματα βάλλομεν πρὸς τὸ πείθεσθαι αὐτοὺς ἡμῖν, καὶ ὅλον τὸ σῶμα

αὐτῶν μετάγομεν.⁶ Ἰδού, καὶ τὰ πλοῖα, τηλικάῳ⁷ ὄντα, καὶ ὑπὸ σκληρῶν⁸ **4**

ἀνέμων ἐλαυνόμενα,⁹ μετάγεται⁶ ὑπὸ ἐλαχίστου¹⁰ πηδαλίου,¹¹ ὅπου ἂν ἡ ὁρμὴ¹²

τοῦ εὐθύνοντος¹³ βούληται. Οὕτως καὶ ἡ γλῶσσα μικρὸν μέλος ἐστίν, καὶ **5**

μεγαλαυχεῖ.¹⁴ Ἰδού, ὀλίγον πῦρ ἡλικὴν¹⁵ ὕλην¹⁶ ἀνάπτει.¹⁷ Καὶ ἡ γλῶσσα πῦρ, ὃ **6**

κόσμος τῆς ἀδικίας: οὕτως¹⁸ ἡ γλῶσσα καθίσταται¹⁹ ἐν τοῖς μέλεσιν ἡμῶν, ἡ

σπιλοῦσα²⁰ ὅλον τὸ σῶμα, καὶ φλογίζουσα²¹ τὸν τροχὸν²² τῆς γενέσεως,²³ καὶ

φλογιζομένη²¹ ὑπὸ τῆς γεέννης.²⁴ Πᾶσα γὰρ φύσις²⁵ θηρίων τε καὶ πετεινῶν,²⁶ **7**

έρπετῶν²⁷ τε καὶ ἐναλίων,²⁸ δαμάζεται²⁹ καὶ δεδάμασται²⁹ τῇ φύσει²⁵ τῇ

¹ πταίω, cause to stumble, stumble. ² τέλειος, complete, perfect. ³ χαλιναγωγέω, bridle, hold in check. ⁴ ἵππος, οὐ, ὁ, horse. ⁵ χαλινός, οὐ, ὁ, bit, bridle. ⁶ μετάγω, guide, direct. ⁷ τηλικοῦτος, so great, so large. ⁸ σκληρός, hard, rough. ⁹ ἐλαύνω, drive or push, row. ¹⁰ ἐλάχιστος, least, smallest. ¹¹ πηδάλιον, οὐ, τό, rudder, rudder of a ship. ¹² ὁρμή, ἤ, ἡ, impulse, inclination. ¹³ εὐθύνω, make straight, guide. ¹⁴ μεγαλαυχέω, boast, am arrogant. ¹⁵ ἡλίκος, how great, how small. ¹⁶ ὕλη, ἡ, ἡ, forest, wood. ¹⁷ ἀνάπτω, kindle, set on fire. ¹⁸ οὕτως, thus, so. ¹⁹ καθίστημι, set, constitute. ²⁰ σπιλώω, stain, defile. ²¹ φλογίζω, set on fire, inflame. ²² τροχός, οὐ, ὁ, wheel, course. ²³ γένεσις, εὖ, ἡ, origin, birth. ²⁴ γέεννα, ἡ, ἡ, gehenna, Gehenna. ²⁵ φύσις, εὖ, ἡ, nature, inherent nature. ²⁶ πετεινόν, οὐ, τό, bird. ²⁷ έρπετόν, οὐ, τό, creeping thing, reptile. ²⁸ ἐνάλιος, belonging to the sea. ²⁹ δαμάζω, tame, subdue.

ἀνθρωπίνῃ¹ τὴν δὲ γλῶσσαν οὐδεὶς δύναται ἀνθρώπων δαμάσαι² 8
 ἀκατάσχετον³ κακόν, μεστή⁴ ἰοῦ⁵ θανατηφόρου. Ἐν αὐτῇ εὐλογοῦμεν τὸν θεὸν 9
 καὶ πατέρα, καὶ ἐν αὐτῇ καταρώμεθα⁷ τοὺς ἀνθρώπους τοὺς καθ' ὁμοίωσιν⁸
 θεοῦ γεγονότας· ἐκ τοῦ αὐτοῦ στόματος ἐξέρχεται εὐλογία⁹ καὶ κατάρα.¹⁰ Οὐ 10
 χρή,¹¹ ἀδελφοί μου, ταῦτα οὕτως γίνεσθαι. Μήτι¹² ἢ πηγὴ¹³ ἐκ τῆς αὐτῆς ὀπῆς¹⁴ 11
 βρῦει¹⁵ τὸ γλυκὺ¹⁶ καὶ τὸ πικρόν;¹⁷ Μὴ δύναται, ἀδελφοί μου, συκῇ¹⁸ ἐλαίας¹⁹ 12
 ποιῆσαι, ἢ ἄμπελος²⁰ σῦκα;²¹ Οὕτως οὐδεμία πηγὴ¹³ ἄλυκόν²² καὶ γλυκὺ¹⁶
 ποιῆσαι ὕδωρ.

Τίς σοφὸς²³ καὶ ἐπιστήμων²⁴ ἐν ὑμῖν; Δειξάτω ἐκ τῆς καλῆς ἀναστροφῆς²⁵ τὰ 13
 ἔργα αὐτοῦ ἐν πραΰτητι²⁶ σοφίας. Εἰ δὲ ζῆλον²⁷ πικρόν¹⁷ ἔχετε καὶ ἐριθείαν²⁸ ἐν 14
 τῇ καρδίᾳ ὑμῶν, μὴ κατακαυχᾶσθε²⁹ καὶ ψεύδεσθε³⁰ κατὰ τῆς ἀληθείας. Οὐκ 15

¹ ἀνθρώπινος, human, belonging to human beings. ² δαμάζω, tame, subdue. ³ ἀκατάσχετος, unrestrainable, unruly. ⁴ μεστός, full. ⁵ ἰός, οὐ, ὁ, rust, poison. ⁶ θανατηφόρος, death-bringing, deadly. ⁷ καταράομαι, curse. ⁸ ὁμοίωσις, εὐω, ἡ, likeness, resemblance. ⁹ εὐλογία, ας, ἡ, blessing, adulation. ¹⁰ κατάρα, ας, ἡ, curse, cursing. ¹¹ χρή, it is necessary, it ought. ¹² μήτι, interrogative particle expecting a negative answer. ¹³ πηγὴ, ἡς, ἡ, spring, fountain. ¹⁴ ὀπή, ἡς, ἡ, opening, hole. ¹⁵ βρῦω, pour forth, cause to gush forth. ¹⁶ γλυκύς, sweet. ¹⁷ πικρός, bitter, acrid. ¹⁸ συκῇ, ἡς, ἡ, fig tree. ¹⁹ ἐλαία, ας, ἡ, olive tree. ²⁰ ἄμπελος, ου, ἡ, vine. ²¹ σῦκον, ου, τό, fig. ²² ἄλυκός, salty, saltine. ²³ σοφός, wise. ²⁴ ἐπιστήμων, expert, skilled. ²⁵ ἀναστροφή, ἡς, ἡ, conduct, behavior. ²⁶ πραΰτης, mildness, gentleness. ²⁷ ζῆλος, ου, ὁ, zeal, jealousy. ²⁸ ἐριθεία, ας, ἡ, rivalry, ambition. ²⁹ κατακαυχάομαι, exult over, triumph over. ³⁰ ψεύδομαι, lie.

ἔστιν αὕτη ἡ σοφία ἄνωθεν¹ κατερχομένη,² ἀλλ' ἐπίγειος,³ ψυχική,⁴
 δαιμονιώδης.⁵ Ὅπου γὰρ ζήλος⁶ καὶ ἐριθεία,⁷ ἐκεῖ ἀκαταστασία⁸ καὶ πᾶν **16**
 φαῦλον⁹ πρᾶγμα.¹⁰ Ἡ δὲ ἄνωθεν¹ σοφία πρῶτον μὲν ἀγνή¹¹ ἐστιν, ἔπειτα¹² **17**
 εἰρηνική,¹³ ἐπεικής,¹⁴ εὐπειθής,¹⁵ μεστή¹⁶ ἐλέους καὶ καρπῶν ἀγαθῶν,
 ἀδιάκριτος¹⁷ καὶ ἀνυπόκριτος.¹⁸ Καρπὸς δὲ τῆς δικαιοσύνης ἐν εἰρήνῃ σπείρεται **18**
 τοῖς ποιοῦσιν εἰρήνην.

Πόθεν πόλεμοι¹⁹ καὶ μάχαι²⁰ ἐν ὑμῖν; Οὐκ ἐντεῦθεν,²¹ ἐκ τῶν ἡδονῶν²² ὑμῶν τῶν **4**
 στρατευομένων²³ ἐν τοῖς μέλεσιν ὑμῶν; Ἐπιθυμεῖτε,²⁴ καὶ οὐκ ἔχετε: φονεύετε²⁵ **2**
 καὶ ζηλοῦτε,²⁶ καὶ οὐ δύνασθε ἐπιτυχεῖν: μάχεσθε²⁷ καὶ πολεμεῖτε,²⁸ οὐκ ἔχετε
 διὰ τὸ μὴ αἰτεῖσθαι ὑμᾶς: αἰτεῖτε, καὶ οὐ λαμβάνετε, διότι³⁰ κακῶς³¹ αἰτεῖσθε, **3**
 ἵνα ἐν ταῖς ἡδοναῖς²² ὑμῶν δαπανήσητε.³² Μοιχοὶ³³ καὶ μοιχαλίδες,³⁴ οὐκ οἶδατε **4**

¹ ἄνωθεν, from above, again. ² κατέρχομαι, come down, go down. ³ ἐπίγειος, of the earth, earthly. ⁴ ψυχικός, natural, worldly-minded. ⁵ δαιμονιώδης, demonic, devilish. ⁶ ζήλος, οὐ, ὁ, zeal, jealousy. ⁷ ἐριθεία, ας, ἡ, rivalry, ambition. ⁸ ἀκαταστασία, ας, ἡ, disturbance, disorder. ⁹ φαῦλος, worthless, bad. ¹⁰ πρᾶγμα, τος, τό, deed, matter. ¹¹ ἀγνός, pure, holy. ¹² ἔπειτα, then, after this. ¹³ εἰρηνικός, peaceable, peaceful. ¹⁴ ἐπεικής, yielding, gentle. ¹⁵ εὐπειθής, compliant, obedient. ¹⁶ μεστός, full. ¹⁷ ἀδιάκριτος, unwavering, unambiguous. ¹⁸ ἀνυπόκριτος, sincere, without hypocrisy. ¹⁹ πόλεμος, οὐ, ὁ, war, battle. ²⁰ μάχη, ης, ἡ, fight, conflict. ²¹ ἐντεῦθεν, hence, on each side. ²² ἡδονή, ης, ἡ, pleasure, lust. ²³ στρατεύομαι, make war, hence to serve as a soldier. ²⁴ ἐπιθυμέω, desire, long for. ²⁵ φονεύω, kill, murder. ²⁶ ζηλόω, be zealous, am jealous. ²⁷ ἐπιτυγχάνω, obtain, attain. ²⁸ μάχομαι, fight, quarrel. ²⁹ πολεμέω, wage war, make war. ³⁰ διότι, because, on this account. ³¹ κακῶς, badly, evilly. ³² δαπανᾶω, spend, spend freely. ³³ μοιχός, οὐ, ὁ, adulterer. ³⁴ μοιχαλὶς, ἰδος, ἡ, adulteress.

ὅτι ἡ φιλία¹ τοῦ κόσμου ἔχθρα² τοῦ θεοῦ ἐστίν; Ὅς ἂν οὖν βουλευθῇ φίλος εἶναι
τοῦ κόσμου, ἐχθρὸς τοῦ θεοῦ καθίσταται.³ Ἡ δοκεῖτε ὅτι κενῶς⁴ ἡ γραφή λέγει; 5
Πρὸς φθόνον⁵ ἐπιποθεῖ⁶ τὸ πνεῦμα ὃ κατώκησεν ἐν ἡμῖν. Μείζονα δὲ δίδωσιν 6
χάριν: διὸ λέγει, Ὁ θεὸς ὑπερηφάνοις⁷ ἀντιτάσσεται,⁸ ταπεινοῖς⁹ δὲ δίδωσιν
χάριν. Ὑποτάγητε οὖν τῷ θεῷ: ἀντίστητε¹⁰ δὲ τῷ διαβόλῳ, καὶ φεύζεται ἅφ' 7
ὑμῶν. Ἐγγίσατε τῷ θεῷ, καὶ ἐγγιεῖ ὑμῖν: καθαρῖσατε χεῖρας, ἁμαρτωλοί, καὶ 8
ἀγνίσατε¹¹ καρδίας, δίψυχοι.¹² Ταλαιπωρήσατε¹³ καὶ πενθήσατε¹⁴ καὶ κλαύσατε: 9
ὁ γέλως¹⁵ ὑμῶν εἰς πένθος¹⁶ μεταστραφήτω,¹⁷ καὶ ἡ χαρὰ εἰς κατήφειαν.¹⁸ 10
Ταπεινώθητε¹⁹ ἐνώπιον τοῦ κυρίου, καὶ ὑψώσει²⁰ ὑμᾶς.

¹ φιλία, ας, ἡ, friendship, love. ² ἔχθρα, ας, ἡ, enmity, hostility. ³ καθίστημι, set, constitute. ⁴ κενῶς, no purpose, in vain. ⁵ φθόνος, ου, ὁ, envy, grudge. ⁶ ἐπιποθέω, long for, strain after. ⁷ ὑπερήφανος, arrogant, haughty. ⁸ ἀντιτάσσομαι, range in battle against, oppose. ⁹ ταπεινός, humble, downcast. ¹⁰ ἀνθίστημι, resist, oppose. ¹¹ ἀγνίζω, purify, cleanse. ¹² δίψυχος, double-minded, hesitating. ¹³ ταλαιπωρέω, endure hardship, be miserable. ¹⁴ πενθέω, mourn, lament. ¹⁵ γέλως, ωτος, ὁ, laughter. ¹⁶ πένθος, ους, τό, mourning, sorrow. ¹⁷ μεταστρέφω, change, turn (about). ¹⁸ κατήφεια, ας, ἡ, gloominess, dejection. ¹⁹ ταπεινῶ, humble, humiliate. ²⁰ ὑψόω, lift up, exalt.

Μὴ καταλαλεῖτε¹ ἀλλήλων, ἀδελφοί. Ὁ καταλαλῶν¹ ἀδελφοῦ, καὶ κρίνων τὸν 11
 ἀδελφὸν αὐτοῦ, καταλαλεῖ¹ νόμου, καὶ κρίνει νόμον· εἰ δὲ νόμον κρίνεις, οὐκ εἶ
 ποιητῆς² νόμου, ἀλλὰ κριτῆς.³ Εἷς ἐστὶν ὁ νομοθέτης,⁴ ὁ δυνάμενος σῶσαι καὶ 12
 ἀπολέσαι· σὺ δὲ τίς εἶ ὃς κρίνεις τὸν ἕτερον;

Ἄγε νῦν οἱ λέγοντες, Σήμερον καὶ αὔριον⁵ πορευσώμεθα εἰς τήνδε⁶ τὴν πόλιν, καὶ 13
 ποιήσωμεν ἐκεῖ ἐνιαυτὸν⁷ ἕνα, καὶ ἐμπορευσώμεθα,⁸ καὶ κερδήσωμεν·⁹ οἵτινες 14
 οὐκ ἐπίστασθε¹⁰ τὸ τῆς αὔριον.⁵ Ποία γὰρ ἡ ζωὴ ὑμῶν; Ἀτμίς¹¹ γὰρ ἔσται ἡ
 πρὸς ὀλίγον φαινομένη, ἔπειτα¹² δὲ καὶ ἀφανιζομένη.¹³ Ἀντὶ¹⁴ τοῦ λέγειν ὑμᾶς, 15
 Ἐὰν ὁ κύριος θελήσῃ, καὶ ζήσωμεν, καὶ ποιήσωμεν τοῦτο ἢ ἐκεῖνο. Νῦν δὲ 16
 καυχᾶσθε ἐν ταῖς ἀλαζονείαις¹⁵ ὑμῶν· πᾶσα καύχησις¹⁶ τοιαύτη πονηρά ἐστιν. 17
 Εἰδότει οὖν καλὸν ποιεῖν καὶ μὴ ποιοῦντι, ἁμαρτία αὐτῷ ἐστίν.

¹ καταλαλέω, speak evil of, slander. ² ποιητής, οὐ, ὁ, maker, doer. ³ κριτής, οὐ, ὁ, judge. ⁴ νομοθέτης, οὐ, ὁ, lawgiver, legislator. ⁵ αὔριον, tomorrow. ⁶ ὅδε, this (here), this here. ⁷ ἐνιαυτός, οὐ, ὁ, year. ⁸ ἐμπορεύομαι, engage in business. ⁹ κερδαίνω, gain, win. ¹⁰ ἐπίσταμαι, understand, know. ¹¹ ἀτμίς, ἴδος, ἡ, vapor, breath. ¹² ἔπειτα, then, after this. ¹³ ἀφανίζω, destroy, cause to disappear. ¹⁴ ἀντί, instead of, in place of. ¹⁵ ἀλαζονεία, ας, ἡ, pretension, arrogance. ¹⁶ καύχησις, εως, ἡ, boasting, act of boasting.

Ἄγε νῦν οἱ πλούσιοι, κλαύσατε ὀλολύζοντες¹ ἐπὶ ταῖς ταλαιπωρίαις² ὑμῶν ταῖς **5**
ἐπερχομέναις.³ Ὁ πλοῦτος⁴ ὑμῶν σέσηπεν,⁵ καὶ τὰ ἱμάτια ὑμῶν σητόβρωτα⁶ **2**
γένονεν· ὁ χρυσὸς⁷ ὑμῶν καὶ ὁ ἄργυρος⁸ κατίωται,⁹ καὶ ὁ ἰὸς¹⁰ αὐτῶν εἰς **3**
μαρτύριον¹¹ ὑμῖν ἔσται, καὶ φάγεται τὰς σάρκας ὑμῶν ὡς πῦρ. Ἐθησαυρίσατε¹²
ἐν ἐσχάταις ἡμέραις. Ἰδού, ὁ μισθὸς τῶν ἐργατῶν¹³ τῶν ἀμησάντων¹⁴ τὰς χώρας **4**
ὑμῶν, ὁ ἀπεστερημένος¹⁵ ἀφ' ὑμῶν, κράζει· καὶ αἱ βοαὶ¹⁶ τῶν θερισάντων¹⁷ εἰς
τὰ ὦτα κυρίου Σαβαώθ¹⁸ εἰσεληλύθασιν. Ἐτρυφήσατε¹⁹ ἐπὶ τῆς γῆς καὶ **5**
ἐσπαταλήσατε·²⁰ ἐθρέψατε²¹ τὰς καρδίας ὑμῶν ὡς ἐν ἡμέρᾳ σφαγῆς.²² **6**
Κατεδικάσατε,²³ ἐφονεύσατε²⁴ τὸν δίκαιον· οὐκ ἀντιτάσσεται²⁵ ὑμῖν.

¹ ὀλολύζω, cry out, wail. ² ταλαιπωρία, ας, ἡ, distress, misery. ³ ἐπέρχομαι, come to or upon, approach. ⁴ πλοῦτος, ου, ὁ, wealth, riches. ⁵ σήπω, decay, rot. ⁶ σητόβρωτος, moth-eaten. ⁷ χρυσός, οὔ, ὁ, gold, anything made of gold. ⁸ ἄργυρος, ου, ὁ, silver, silver as a metal. ⁹ κατιόω, rust. ¹⁰ ἰός, οὔ, ὁ, rust, poison. ¹¹ μαρτύριον, ου, τό, testimony, witness. ¹² θησαυρίζω, lay up, store up. ¹³ ἐργάτης, ου, ὁ, workman, laborer. ¹⁴ ἀμάω, harvest, collect. ¹⁵ ἀποστερέω, defraud, deprive of. ¹⁶ βοή, ἡς, ἡ, outcry, shout. ¹⁷ θερίζω, reap, gather. ¹⁸ σαβαώθ, hosts, armies. ¹⁹ τρυφάω, live for pleasure, revel. ²⁰ σπαταλάω, live extravagantly. ²¹ τρέφω, make to grow, nourish. ²² σφαγή, ἡς, ἡ, slaughter, sacrifice. ²³ καταδικάζω, pass sentence upon, condemn. ²⁴ φονεύω, kill, murder. ²⁵ ἀντιτάσσομαι, range in battle against, oppose.

Μακροθυμήσατε¹ οὖν, ἀδελφοί, ἕως τῆς παρουσίας² τοῦ κυρίου. Ἴδού, ὁ γεωργὸς³ ⁷
ἐκδέχεται⁴ τὸν τίμιον⁵ καρπὸν τῆς γῆς, μακροθυμῶν¹ ἐπ' αὐτόν, ἕως λάβῃ
ὑετὸν⁶ πρώϊμον⁷ καὶ ὄψιμον.⁸ Μακροθυμήσατε¹ καὶ ὑμεῖς, στηρίξατε⁹ τὰς ⁸
καρδίας ὑμῶν, ὅτι ἡ παρουσία² τοῦ κυρίου ἥγγικεν. Μὴ στενάζετε¹⁰ κατ' ⁹
ἀλλήλων, ἀδελφοί, ἵνα μὴ κριθήτε: ἰδοὺ, ὁ κριτὴς¹¹ πρὸ τῶν θυρῶν ἔστηκεν. ¹⁰
Ὑπόδειγμα¹² λάβετε, ἀδελφοί μου, τῆς κακοπαθείας,¹³ καὶ τῆς μακροθυμίας,¹⁴
τοὺς προφήτας οἱ ἐλάλησαν τῷ ὀνόματι κυρίου. Ἴδού, μακαρίζομεν¹⁵ τοὺς ¹¹
ὑπομένοντας:¹⁶ τὴν ὑπομονὴν Ἰωβ ἠκούσατε, καὶ τὸ τέλος κυρίου ἴδετε, ὅτι
πολύσπλαγχνός¹⁷ ἔστιν καὶ οἰκτίρμων.¹⁸

Πρὸ πάντων δέ, ἀδελφοί μου, μὴ ὀμνύετε, μήτε τὸν οὐρανόν, μήτε τὴν γῆν, ¹²
μήτε ἄλλον τινὰ ὅρκον:¹⁹ ἦτω δὲ ὑμῶν τὸ ναί, ναί, καὶ τὸ οὐ, οὐ: ἵνα μὴ εἰς
ὑπόκρισιν²⁰ πέσητε.

¹ μακροθυμέω, be patient, suffer long. ² παρουσία, ας, ἡ, presence, coming. ³ γεωργός, οὐ, ὁ, farmer, worker of the soil. ⁴ ἐκδέχομαι, await, expect. ⁵ τίμιος, precious, honorable. ⁶ ὑετός, ου, ὁ, rain. ⁷ πρώϊμος, dawning, early. ⁸ ὄψιμος, ου, ὁ, late rain, spring rain. ⁹ στηρίζω, establish, fix firmly. ¹⁰ στενάζω, groan (internally), sigh deeply. ¹¹ κριτής, ου, ὁ, judge. ¹² υπόδειγμα, τος, τό, copy, example. ¹³ κακοπάθεια, ας, ἡ, suffering, affliction. ¹⁴ μακροθυμία, ας, ἡ, long-suffering, patience. ¹⁵ μακαρίζω, consider blessed, happy. ¹⁶ ὑπομένω, tarry, endure. ¹⁷ πολύσπλαγχνος, sympathetic, compassionate. ¹⁸ οἰκτίρμων, merciful, compassionate. ¹⁹ ὅρκος, ου, ὁ, oath. ²⁰ ὑπόκρισις, εως, ἡ, hypocrisy.

Κακοπαθεῖ¹ τις ἐν ὑμῖν; Προσευχέσθω. Εὐθυμεῖ² τις; Ψαλλέτω.³ Ἀσθενεῖ τις ἐν 13
 ὑμῖν; Προσκαλεσάσθω τοὺς πρεσβυτέρους τῆς ἐκκλησίας, καὶ
 προσευξάσθωσαν ἐπ’ αὐτόν, ἀλείψαντες⁴ αὐτὸν ἐλαίῳ⁵ ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ
 κυρίου: καὶ ἡ εὐχὴ⁶ τῆς πίστεως σώσει τὸν κάμνοντα,⁷ καὶ ἐγερεῖ αὐτὸν ὁ 15
 κύριος: καὶ ἂν⁸ ἁμαρτίας ἢ πεπονηκώς, ἀφεθήσεται αὐτῷ. Ἐξομολογεῖσθε⁹ 16
 ἀλλήλοις τὰ παραπτώματα,¹⁰ καὶ εὐχεσθε¹¹ ὑπὲρ ἀλλήλων, ὅπως ἰαθῇτε. Πολὺ
 ἰσχύει δέησις¹² δικαίου ἐνεργουμένη.¹³ Ἥλίας ἄνθρωπος ἦν ὁμοιοπαθῆς¹⁴ ἡμῖν, 17
 καὶ προσευχῇ προσηύξατο τοῦ μὴ βρέξαι:¹⁵ καὶ οὐκ ἔβρεξεν¹⁵ ἐπὶ τῆς γῆς
 ἔνιαυτοὺς¹⁶ τρεῖς καὶ μῆνας¹⁷ ἕξ.¹⁸ Καὶ πάλιν προσηύξατο, καὶ ὁ οὐρανὸς ὑετὸν¹⁹ 18
 ἔδωκεν, καὶ ἡ γῆ ἐβλάστησεν²⁰ τὸν καρπὸν αὐτῆς.

¹ κακοπαθέω, suffer hardship, misfortune. ² εὐθυμέω, be cheerful, am cheerful. ³ ψάλλω, sing, sing praise. ⁴ ἀλείφω, anoint. ⁵ ἐλαίον, oil, olive oil. ⁶ εὐχή, ἥς, ἡ, prayer, vow. ⁷ κάμνω, be weary, ill. ⁸ καὶ ἂν, and if, even if. ⁹ ἐξομολογέω, confess, profess. ¹⁰ παράπτωμα, τοῦ, τό, trespass, falling away. ¹¹ εὐχομαι, pray, wish. ¹² δέησις, εὐχῆς, ἡ, entreaty, prayer. ¹³ ἐνεργέω, work, effect. ¹⁴ ὁμοιοπαθής, with the same nature. ¹⁵ βρέχω, send rain, rain. ¹⁶ ἔνιαυτός, οὗ, ὁ, year. ¹⁷ μήν, ὁ, month, certainly. ¹⁸ ἕξ, six, 6. ¹⁹ ὑετός, οὗ, ὁ, rain. ²⁰ βλαστάνω, sprout, produce.

Ἀδελφοί, ἐάν τις ἐν ὑμῖν πλανηθῇ ἀπὸ τῆς ἀληθείας, καὶ ἐπιστρέψῃ τις αὐτόν, 19

γινωσκέτω ὅτι ὁ ἐπιστρέψας ἀμαρτωλὸν ἐκ πλάνης¹ ὁδοῦ αὐτοῦ σώσει ψυχὴν

ἐκ θανάτου, καὶ καλύψει² πλῆθος ἀμαρτιῶν.

¹πλάνη, ης, ῆ, wandering, error. ²καλύπτω, cover, veil.